CoBlue
Co-production of Knowledge and Politics for a Just and Sustainable Blue Economy

Universidade de Vigo

Citta
FEUP UNIVERSITY OF PORTO
FCTUC UNIVERSITY OF COIMBRA

PAUTAS

Desenvolver accións inclusivas de participación multiactor

Leccións do proxecto CoBlue sobre a eólica mariña en Galicia

Porto e Vigo · Decembro 2025 · Edición revisada, outubro 2026

Funded by the European Union

REINFORCING Grantee

XUNTA DE GALICIA | CONSELLERÍA DE EDUCACIÓN, CIENCIA, UNIVERSIDADES E FORMACIÓN PROFESIONAL

TIASLab A living lab for public participation

POST-GROWTH INNOVATION LAB

Pautas para desenvolver accións inclusivas de participación multiactor. Leccións do proxecto CoBlue

Esta publicación foi elaborada conxuntamente polo Centro de Investigação do Território, Transportes e Ambiente (CITTA) da Universidade do Porto e o Post-Growth Innovation Lab da Universidade de Vigo. A acción CoBlue forma parte de TIAS lab, o living lab de participación pública da Universidade de Vigo.

Primeira edición decembro 2025. Edición revisada outubro 2026.

Autoría

Daniel Maia, António Ferreira, Susana Bastón Meira, Sara Cruz e Brais Suárez Eiroa.

Agradecementos

Agradecemos ás 36 persoas de 29 entidades que participaron no foro CoBlue. A súa participación é a base das leccións que recollen estas pautas.

O equipo autor agradece o apoio do proxecto REINFORCING, financiado pola Unión Europea, a través da subvención REINFORCING-I2_10. Susana Bastón Meira agradece o financiamento do programa de investigación e innovación Horizonte Europa da Unión Europea a través do proxecto REINFORCING (acordo de subvención n.º 101094435), no marco da subvención REINFORCING-I2_10. Brais Suárez-Eiroa agradece o financiamento do programa posdoutoral da Xunta de Galicia baixo o contrato ED481B-2023-011, financiado pola Consellería de Cultura, Educación, Formación Profesional e Universidades.

Financiado pola Unión Europea. As opinións e puntos de vista expresados só comprometen ás súas autoras e autores e non reflicten necesariamente os da Unión Europea. Nin a Unión Europea nin a autoridade outorgante poden ser consideradas responsables deles.

Fotografías do foro do equipo CoBlue. Outras imaxes de Unsplash, de uso libre.

CITTA · Centro de Investigação do Território, Transportes e Ambiente · Faculdade de Engenharia, Universidade do Porto · Rua Dr. Roberto Frias, s/n, 4200-465 Porto, Portugal.

Índice

Resumo executivo **4**

1. Contexto e obxectivos **6**
- Por que estas pautas 6
- Que é un proceso de participación multiactor 6
- Que fai posible un proceso 7

2. Unha metodoloxía estándar **10**
- Etapa preparatoria 10
- Etapa de implicación 10
- Etapa de perfeccionamento 11
- Etapa de proposta 11

3. Recomendacións **13**
- Duración 13
- Recursos 13
- Transparencia procedemental 14
- Capacidades de facilitación 14
- Alcance da implicación 14
- Inclusividade procedemental 15
- Arraigamento institucional 15
- Impacto 16
- Aliñamento de obxectivos 16
- Resumo das recomendacións 17

4. Consideracións finais **19**

Referencias **20**
- Máis información 20

Resumo executivo

Estas pautas recollen as leccións do proceso de participación multiactor que o proxecto CoBlue levou a cabo en Vigo en 2025. O proceso reuniu 36 persoas de 29 entidades para coproducir recomendacións políticas sobre os parques eólicos mariños no suroeste de Galicia. Elaboraron as pautas o CITTA da Universidade do Porto, que observou o proceso, e o Post-Growth Innovation Lab da Universidade de Vigo, que o deseñou e o dirixiu.

A mensaxe principal é que o nivel de inclusividade e diversidade dun proceso de participación debe axustarse á natureza do problema que aborda. Os problemas complexos, con causas interconectadas e efectos imprevisibles, requiren niveis altos de inclusividade e diversidade. Os problemas complicados pero acoutados pódense abordar con enfoques menos esixentes. Na práctica, o que pode conseguir calquera proceso depende tamén das súas condicións, como o tempo, os recursos, a claridade da comunicación, as capacidades de facilitación, a intensidade da implicación e os procedementos que garanten unha participación equitativa.

A partir da experiencia de CoBlue, as pautas propoñen unha metodoloxía estándar de catro etapas e doce fases que se pode adaptar a cada contexto. Despois examinan nove dimensións procedementais e ofrecen unha recomendación para cada unha, distinguindo entre procesos máis sinxelos e máis complexos.

Mensaxes clave

- Axustar o nivel de inclusividade e diversidade á complexidade do problema.
- Contactar cos órganos de decisión antes de deseñar o proceso, para saber ata que punto están dispostos a usar os seus resultados.
- Comunicar os obxectivos, as normas e as expectativas con claridade e cunha linguaxe sinxela.
- Investir en capacidades de facilitación, sobre todo cando o proceso implica moitas persoas e actividades.
- Empregar técnicas variadas, creativas e interactivas para manter unha participación activa e equitativa.
- Axustar as ambicións ao contexto, para evitar expectativas incumpridas entre as persoas participantes.

CoBlue acadou un nivel alto de inclusividade e diversidade. A súa incorporación institucional a longo prazo segue a ser incerta, aínda que o diálogo en curso con organismos locais e rexionais mellora as perspectivas de que os seus resultados se acepten e se utilicen.

1

Contexto e obxectivos

1. Contexto e obxectivos

Por que estas pautas

Estas pautas son o resultado dunha investigación conxunta do CITTA da Universidade do Porto e do Post-Growth Innovation Lab da Universidade de Vigo. A investigación analizou o proxecto CoBlue, que o Post-Growth Innovation Lab deseñou e dirixiu en 2025 para promover a implicación activa da cidadanía e coproducir recomendacións políticas sobre os parques eólicos mariños no suroeste de Galicia. O proxecto buscaba beneficiar as comunidades e os gobernos locais cun enfoque máis integral da toma de decisións. Apóiase en investigacións que mostran a capacidade da cidadanía para formular os problemas e as súas consecuencias, propoñer solucións e axudar a aplicar e seguir as medidas [1, 2].

A partir das observacións e das reunións feitas durante o proxecto, as pautas analizan o papel da inclusividade e a diversidade nos procesos de participación multiactor e pretenden servir de axuda a iniciativas semellantes.

Dous conceptos clave

Inclusividade é o grao en que un proceso permite a participación significativa dun amplo abano de persoas e organizacións, con orientacións, tipos de institución e traxectorias sociais e profesionais diferentes. Refírese a quen participa.

Diversidade é a medida en que a participación inclusiva se converte nunha pluralidade real de perspectivas, puntos de vista e formas de enfocar a cuestión, que influe en como se debate, se entende e se aborda. Refírese ao abano de perspectivas que xorden desa participación.

Que é un proceso de participación multiactor

Os procesos de participación multiactor permiten que a sociedade participe de forma máis directa e activa na solución de problemas socioeconómicos e ambientais difíciles de abordar desde enfoques centralizados [3]. Fomentan a rendición de contas, a participación igualitaria, a transparencia e a colaboración entre as partes interesadas nas diferentes etapas da toma de decisións [4]. A súa finalidade principal pode variar. Algúns buscan sensibilizar sobre unha cuestión complexa, e outros empoderar as comunidades ou promover a integración de políticas e cambios na gobernanza [5, 6]. Tamén poden adoptar moitas formas, como reunións, foros e obradoiros [3].

Comprender o problema é o punto de partida de calquera proceso, porque a natureza do problema dá pistas sobre como abordalo. A táboa 1 mostra a diferenza entre problemas complicados e problemas complexos.

Táboa 1. Diferenzas entre problemas complicados e problemas complexos

Un problema complicado...	Un problema complexo...
ten causas illadas e fáciles de identificar	ten causas múltiples e interconectadas
encádrase nun único sector administrativo claro	afecta a moitos sectores administrativos á vez
pódese abordar e resolver por partes	só se pode resolver se se entende e se aborda no seu conxunto
ten unha relación clara e proporcional entre causas e consecuencias	ten unha relación imprevisible entre causas e consecuencias
ten solucións máis sinxelas e duradeiras	ten solucións temporais, porque poden xurdir problemas novos
pode apoiarse en niveis máis baixos de inclusividade e diversidade	debería apoiarse en niveis máis altos de inclusividade e diversidade

Por iso, a dimensión e a dificultade dun reto axudan a decidir o grao axeitado de inclusividade e diversidade. Ao mesmo tempo, implicar moitos grupos sociais e examinar moitos puntos de vista, e como cambian ao longo do proceso, axuda a definir problemas cuxas causas e consecuencias son difíciles de describir.

Que fai posible un proceso

En principio, calquera proceso gañaría eficacia e integración con máis inclusividade e diversidade. Na práctica, cada proceso depende dos seus recursos, do tempo, das capacidades profesionais e doutras condicións procedementais (táboa 2). A complexidade do problema indica como debería ser un proceso, e as dimensións procedementais determinan como se pode deseñar, desenvolver, avaliar e difundir.

Táboa 2. Dimensións procedementais dun proceso de participación multiactor

Grupo	Dimensión procedemental	Descrición
Ligadas á inclusividade e á diversidade	1. Duración	Tempo dispoñible ou necesario para todas as etapas do proceso
	2. Recursos	Financiamento, infraestruturas e persoal dispoñibles para o proceso
	3. Transparencia procedemental	Comunicación clara coas partes interesadas sobre procedementos, normas, obxectivos e expectativas
	4. Capacidades de facilitación	Capacidade do equipo organizador para deseñar, dirixir, coordinar, avaliar e sintetizar o proceso
	5. Alcance da implicación	Intensidade e frecuencia da implicación das partes interesadas
	6. Inclusividade procedemental	Condicións para unha participación máis horizontal e igualitaria entre diferentes tipos de partes interesadas
Independentes da inclusividade e da diversidade	7. Arraigamento institucional	Disposición e vontade das organizacións públicas e privadas e doutros órganos de decisión para aceptar e usar os resultados
	8. Impacto	Uso que o equipo organizador fai dos resultados do proceso
	9. Aliñamento de obxectivos	Forma en que o equipo organizador define os obxectivos e as intencións do proceso

2

Unha metodoloxía estándar

2. Unha metodoloxía estándar

Hai moitas formas de fomentar a implicación activa. Este capítulo presenta unha estrutura básica para deseñar e desenvolver un proceso de participación multiactor. Ten catro etapas e doce fases (figura 1) e pódese axustar ás dimensións procedementais que limitan ou facilitan cada proceso.

Etapa preparatoria	Etapa de implicación	Etapa de perfeccionamento	Etapa de proposta
1. Preliminar. Comprobar o arraigamento institucional.	**4. Captación.** Recoller datos sobre as partes interesadas captadas.	**7. Validación.** Elaborar un informe de devolución e compartilo con todas as partes interesadas.	**10. Comunicación de resultados.** Trasladar os resultados ás institucións locais e rexionais.
2. Deseño. Identificar as partes interesadas afectadas e definir normas, obxectivos e estrutura.	**5. Orientación.** Coñecer as partes interesadas e informalas das actividades previstas.	**8. Análise.** Examinar os datos recollidos antes, durante e despois do evento.	**11. Proposta.** Consolidar o informe final coas propostas.
3. Difusión. Comunicar o proceso e o proxecto.	**6. Evento.** Desenvolver as actividades do proceso.	**9. Revisión.** Perfeccionar a metodoloxía.	**12. Impacto.** Avaliar o impacto do proceso.

Figura 1. Etapas e fases dun proceso estándar de participación multiactor.

Etapa preparatoria

A etapa preparatoria crea as condicións para o proceso. Comeza coa **fase preliminar**, na que as persoas facilitadoras fan un primeiro contacto coas autoridades locais ou rexionais responsables do problema. Esta fase é crucial, porque mostra o grao de compromiso destas autoridades e a súa capacidade para asumir o proceso e os seus resultados. Iso orienta a **fase de deseño**, na que as persoas facilitadoras fixan o alcance dos obxectivos, as normas e a estrutura. Na **fase de difusión**, o proceso dáse a coñecer ás comunidades locais, cunha breve explicación da súa finalidade e das formas en que as partes interesadas poden contribuír a cocrear solucións e propostas.

Etapa de implicación

A etapa de implicación abrangue as fases de contacto directo coas partes interesadas. Na **fase de captación**, as persoas facilitadoras recollen datos sobre as partes interesadas captadas e forman un grupo no que todas poidan contribuír de forma activa e en igualdade, sen que ningunha perspectiva domine sobre as demais. Na **fase de orientación**, as persoas facilitadoras coñecen as persoas participantes, por exemplo en reunións en liña, e explican as actividades previstas. Esta fase pode aumentar moito a implicación na seguinte.

A **fase do evento** pode adoptar diferentes formatos, como foros, asembleas ou obradoiros, e diferentes frecuencias, desde unha única reunión ata reunións mensuais ou anuais. As persoas facilitadoras escóllenos segundo o que sexa viable. As dinámicas creativas e interactivas favorecen un debate equitativo e cooperativo. As cartas, os xogos de taboleiro, os debuxos, a poesía e outras técnicas facilitan a interacción, manteñen o interese das persoas participantes e dan a todas a mesma oportunidade de expresar os seus puntos de vista (figura 2).

Figura 2. Cartas e notas adhesivas (esquerda) e un xogo de taboleiro sobre o proceso de implementación (dereita) usados en CoBlue para compartir perspectivas, preocupacións e propostas sobre a eólica mariña.

Como aplicou CoBlue a fase do evento

A fase do evento de CoBlue foi un foro con tres reunións. En dúas reunións presenciais, o 6 e o 13 de xuño de 2025, as persoas participantes debateron os problemas mediante diferentes dinámicas. Nunha reunión en liña, o 20 de xuño de 2025, o equipo presentou os resultados e debateunos coas persoas participantes. En todas as reunións, as persoas facilitadoras usaron dinámicas para rachar o xeo, co fin de que todas as partes interesadas se sentisen cómodas participando.

Etapa de perfeccionamento

A etapa de perfeccionamento mellora a metodoloxía e valida os resultados con actores clave que quizais non participaron directamente. Na **fase de validación**, as persoas facilitadoras comparten un informe de devolución coas partes interesadas relevantes, incluídas as que estiveron ausentes na etapa de implicación. Esta fase mostra o avance do proceso aos órganos de decisión contactados na fase preliminar e ofrece unha nova oportunidade para incluír grupos que se mostraron reticentes a participar. A **fase de análise** avalía todos os datos recollidos antes, durante e despois do evento. Percorre todas as etapas e é crucial para aproveitar ao máximo os resultados. Tamén mostra onde se pode mellorar a metodoloxía na **fase de revisión**.

Etapa de proposta

A etapa de proposta contén as últimas fases. A metodoloxía pódese repetir para o mesmo problema, para unha cuestión relacionada ou para unha nova, polo que esta etapa non pecha necesariamente o proceso. Na **fase de comunicación de resultados**, os resultados trasládanse ás autoridades locais e rexionais. Na **fase de proposta**, as propostas finais consolídanse e preséntanse en diferentes formatos, como reunións, informes, pautas ou obradoiros. Na **fase de impacto**, as persoas facilitadoras avalían a contribución global do proceso á comunidade local, incluídas as persoas participantes, e aos órganos de decisión, e analizan ata que punto se cumpriron os seus obxectivos.

3
Recomendacións

3. Recomendacións

Este capítulo describe as nove dimensións procedementais e como cada unha inflúe nun proceso de participación multiactor. Para cada dimensión ofrece unha recomendación adaptada ao nivel de inclusividade e diversidade propio de procesos máis sinxelos ou máis complexos. Abordar un problema complexo con poucos recursos pode ter efectos prexudiciais, polo que neses casos as recomendacións merecen unha atención especial. A táboa 3, ao final do capítulo, resúmeas.

Duración

Un prazo máis amplo permite ao equipo organizador traballar máis en cada etapa. Pode axudarlle a convidar e implicar máis partes interesadas, afondar no diálogo coas autoridades locais e coa comunidade nas fases de captación e validación, analizar con máis detalle os puntos de vista das partes interesadas, perfeccionar a metodoloxía a medida que xorden retos inesperados e facer un seguimento máis longo dos impactos.

Fases nas que máis inflúe. Inflúe en todas as fases.

Recomendación

Para procesos máis sinxelos, con niveis máis baixos de inclusividade e diversidade, poden bastar duracións máis curtas. Os procesos que abordan retos máis difíciles e complexos, cun abano máis amplo de grupos sociais e de actividades, benefícianse dun prazo máis longo.

En CoBlue. As tres sesións celebráronse nun só mes. Isto mantivo o impulso, pero deixou pouco tempo para analizar o material entre sesións.

Recursos

Tanto o apoio económico como o non económico son importantes para desenvolver un proceso axeitado á dificultade do problema. Contar con apoio suficiente para difundir a iniciativa, contratar e formar o persoal facilitador e dispor de espazos para as actividades é esencial, sobre todo porque o financiamento público adoita ser limitado.

Fases nas que máis inflúe. Inflúe en todas as fases.

Recomendación

Os procesos máis sinxelos e directos poden funcionar con menos recursos. O financiamento, as infraestruturas ou o persoal adicionais axudan a desenvolver procesos máis detallados e elaborados, que normalmente tamén necesitan máis tempo.

En CoBlue. O foro financiouse co proxecto europeo REINFORCING e celebrouse nun edificio universitario, o edificio Redeiras da Universidade de Vigo.

Transparencia procedemental

Para que o proceso funcione ben, as partes interesadas necesitan comprender con claridade o seu deseño, os seus obxectivos, as súas normas e as expectativas.

Fases nas que máis inflúe. Preliminar, difusión, orientación e validación.

Recomendación

Nun proceso sinxelo resulta máis doado asegurar que as partes interesadas comprenden as normas, os obxectivos e as expectativas de cada parte. Cando un proceso implica máis persoas e actividades, a metodoloxía vólvese máis complexa e cómpre un esforzo adicional para explicala, de modo que todas as persoas participantes, sexan cales sexan as súas capacidades cognitivas, comprendan a finalidade das actividades e o seu papel nelas.

En CoBlue. Ao comezo de cada sesión presentáronse dez normas básicas e un relato compartido sobre a finalidade do foro. O informe preliminar de resultados enviouse ás persoas participantes tres días antes da sesión en liña.

Capacidades de facilitación

A formación do equipo organizador é decisiva para deseñar, analizar e dirixir un proceso que permita unha participación ampla, horizontal e igualitaria en todas as súas fases e etapas.

Fases nas que máis inflúe. Inflúe en todas as etapas.

Recomendación

Máis inclusividade e diversidade adoitan requirir máis formación para o equipo organizador, que terá que xestionar un conxunto máis amplo de actividades e de partes interesadas. Os procesos máis sinxelos sobre cuestións máis directas poden desenvolverse sen dedicar moito tempo nin recursos á formación das persoas facilitadoras, porque a súa metodoloxía pode ser menos elaborada.

En CoBlue. O equipo combinou tres papeis. As persoas facilitadoras guiaban as actividades, as observadoras seguían a dinámica dos grupos e as relatoras rexistraban as ideas e os desacordos.

Alcance da implicación

A intensidade e a frecuencia da implicación entre as partes interesadas, e entre elas e as persoas facilitadoras, poden ser decisivas para un proceso máis inclusivo e diverso. As actividades creativas e dinámicas promoven unha participación máis activa e constante, axudan as persoas participantes a comprender os coñecementos e os puntos de vista compartidos e deixan unha impresión duradeira.

Fases nas que máis inflúe. Difusión, orientación, evento e validación.

Recomendación

Os procesos que aspiran a ser máis inclusivos e diversos deberían ofrecer actividades continuas, atractivas e dinámicas nas fases nas que as partes interesadas están máis directamente implicadas. As técnicas creativas e interactivas, como as usadas en CoBlue, manteñen o interese das persoas participantes, anímanas a interactuar e ofrécenlles formas máis inclusivas e igualitarias de comunicarse nos debates.

En CoBlue. As actividades incluíron dinámicas de movemento para rachar o xeo, notas adhesivas e votación con adhesivos, cartas ilustradas de Dixit, un exercicio de speed dating, un crebacabezas do proceso de implementación e un taboleiro en liña en Padlet.

Inclusividade procedemental

Un ambiente inclusivo é esencial para que todas as partes interesadas teñan unha oportunidade igual e xusta de compartir os seus puntos de vista e propostas. Un proceso máis inclusivo e acolledor necesita procedementos que teñan en conta as diferentes capacidades comunicativas e cognitivas das persoas participantes.

Fases nas que máis inflúe. Deseño, orientación, evento e validación.

Recomendación

Os procesos que buscan máis inclusividade e diversidade deberían ofrecer procedementos e ferramentas para un número maior de persoas participantes cun abano máis amplo de capacidades comunicativas e cognitivas. Nos procesos máis sinxelos isto é menos urxente, porque participan menos grupos sociais e menos variados.

En CoBlue. Antes das sesións, cada persoa participante recibiu un convite para unha entrevista individual, o que axudou o equipo a coñecer as súas necesidades. Os grupos pequenos, as achegas por escrito e a votación con adhesivos axudaron a equilibrar as voces.

Arraigamento institucional

Calquera que sexa o nivel de inclusividade e diversidade, o arraigamento institucional describe a probabilidade de que os gobernos e os principais órganos de decisión comprendan, validen e integren os resultados do proceso.

Fases nas que máis inflúe. Preliminar, deseño, validación e comunicación de resultados.

Recomendación

O equipo organizador debería manter un diálogo constante coas institucións e organizacións clave para examinar e reforzar a súa vontade e a súa disposición para aceptar e usar os resultados. Canto máis ambiciosos sexan os obxectivos, maior será o esforzo necesario para que o proceso teña o impacto desexado na gobernanza. Ás veces convén reducir o alcance dos obxectivos cando o arraigamento institucional é demasiado débil para que resulten aceptables. Un proceso tamén pode servir precisamente para iniciar cambios nas institucións, ao mostrar aos órganos de decisión o que poden conseguir os enfoques participativos.

En CoBlue. Oito entidades, entre elas administracións públicas, revisaron e validaron as recomendacións, e o equipo continúa o diálogo coas institucións locais e rexionais.

Impacto

O impacto dun proceso é a medida en que os seus resultados contribúen aos obxectivos fixados ao comezo. Os impactos poden ser moi variados. Un proceso pode producir documentos útiles sobre o problema, como informes, pautas ou recomendacións, e tamén pode cambiar a forma de facer políticas, mediante cambios nas prácticas e nas institucións, o empoderamento comunitario, a sensibilización e o intercambio de coñecemento. Todos estes resultados axudan a consolidar o potencial destes procesos para mellorar ou transformar a toma de decisións.

Fases nas que máis influe. Preliminar, deseño, análise, proposta e impacto.

Recomendación

Medir o impacto depende directamente da calidade e da cantidade dos datos recollidos, avaliados e sintetizados en todas as fases. A avaliación continua permite explicar como cambiou o proceso a visión das partes interesadas sobre o problema, ou sobre o propio proceso, antes, durante e despois da súa participación. Estes impactos poden ser difíciles de captar, pero pódense examinar e comparar cos obxectivos fixados na etapa preparatoria e na fase de deseño.

En CoBlue. O foro produciu 13 recomendacións políticas, unha guía metodolóxica e estas pautas.

Aliñamento de obxectivos

Todo proceso debería aliñar os seus obxectivos coas condicións sociais, económicas e políticas que poden aumentar ou limitar o impacto dos seus resultados.

Fases nas que máis influe. Deseño, validación e impacto.

Recomendación

O equipo organizador debería ter en conta o grao de arraigamento institucional e de cultura cívica activa no contexto onde se desenvolve o proceso. Fixar metas ambiciosas onde o apoio ou o interese institucional e comunitario son limitados probablemente xere expectativas incumpridas, tanto no equipo organizador como nas persoas participantes. Aliñar os obxectivos coa viabilidade das propostas favorece unha percepción positiva da participación cidadá.

En CoBlue. O foro presentouse como unha experiencia piloto, centrada na flexibilidade e na aprendizaxe, coa finalidade de mostrar que a participación pública pode ser unha parte habitual da toma de decisións.

Resumo das recomendacións

Táboa 3. Recomendacións por dimensión procedemental

Dimensión	Fases nas que máis inflúe	Proceso máis sinxelo	Proceso máis complexo
Duración	Todas	Pode bastar un prazo máis curto	Un prazo máis longo para grupos e actividades máis amplos
Recursos	Todas	Poden bastar menos recursos	Financiamento, infraestruturas e persoal adicionais
Transparencia procedemental	Preliminar, difusión, orientación, validación	As normas e os obxectivos son máis fáciles de explicar	Esforzo adicional para que todas as persoas comprendan a finalidade e o seu papel
Capacidades de facilitación	Todas	Pode bastar unha formación limitada	Máis formación para as persoas facilitadoras
Alcance da implicación	Difusión, orientación, evento, validación	Actividades básicas de implicación	Actividades continuas, dinámicas e creativas
Inclusividade procedemental	Deseño, orientación, evento, validación	Menos urxente con grupos menos numerosos e semellantes	Procedementos e ferramentas para capacidades comunicativas e cognitivas variadas
Arraigamento institucional	Preliminar, deseño, validación, comunicación de resultados	Diálogo constante coas institucións en todos os casos	Máis esforzo a medida que crece a ambición, ou un alcance máis limitado
Impacto	Preliminar, deseño, análise, proposta, impacto	Recollida de datos e avaliación en todos os casos	Avaliación continua antes, durante e despois da participación
Aliñamento de obxectivos	Deseño, validación, impacto	Obxectivos axustados ao contexto en todos os casos	Ambición axustada ao apoio institucional e cívico

4

Consideracións finais

4. Consideracións finais

CoBlue funcionou como un laboratorio para identificar e analizar procedementos, e permitiu formular as recomendacións que presentan estas pautas. O seu deseño ofreceu tamén unha base sólida para unha metodoloxía estándar. Cada etapa desta metodoloxía ofrece oportunidades para axustar a inclusividade e a diversidade das persoas participantes e dos seus puntos de vista sobre o problema. Esta flexibilidade permite que as persoas facilitadoras adapten o seu proceso ás barreiras, previstas ou inesperadas, antes, durante e despois das actividades.

As dimensións procedementais ofrecen unha forma máis axustada á realidade de deseñar un proceso. Cando os novos proxectos abordan problemas sociais e ambientais, a distancia entre o proceso ideal e o proceso viable adoita ser visible, porque o tempo, os recursos, o arraigamento institucional e outras condicións resultan con frecuencia insuficientes. Traballar sobre un problema complexo e apoiar as comunidades afectadas pode requirir metas iniciais máis modestas que constrúan apoio social e institucional co tempo. Estes logros graduais poden producir efectos visibles no contexto local, aínda que non resolvan de inmediato un problema complexo.

Mesmo cando as condicións non permiten a metodoloxía ideal, paga a pena promover estes procesos. Chaman a atención sobre a cuestión, mostran o potencial da participación cidadá e poden favorecer a institucionalización doutras formas de tomar decisións.

O equipo CoBlue segue a traballar coas institucións locais e rexionais que planifican os proxectos de eólica mariña en Galicia para promover os resultados do proceso. Aínda non está claro se o proceso se institucionalizará a longo prazo. Os diálogos mantidos antes e despois do foro reforzaron o seu arraigamento institucional. O proceso tamén logrou crear unha deliberación activa e integral que, para a maioría das persoas participantes, representou unha forma máis democrática de tomar decisións.

Referencias

[1] Dentoni, D., Bitzer, V. e Schouten, G. (2018). Harnessing wicked problems in multi-stakeholder partnerships. *Journal of Business Ethics*, 150(2), 333–356.

[2] Hügel, S. e Davies, A. R. (2020). Public participation, engagement, and climate change adaptation. A review of the research literature. *WIREs Climate Change*, 11(4), e645.

[3] UNDP (2006). *Multi-stakeholder Engagement Processes. A UNDP Capacity Development Resource*. United Nations Development Programme.

[4] Abord-Hugon Nonet, G., Gössling, T., Van Tulder, R. e Bryson, J. M. (2022). Multi-stakeholder engagement for the Sustainable Development Goals. Introduction to the special issue. *Journal of Business Ethics*, 180(4), 945–957.

[5] Uittenbroek, C. J., Mees, H. L. P., Hegger, D. L. T. e Driessen, P. P. J. (2019). The design of public participation. Who participates, when and how? Insights in climate adaptation planning from the Netherlands. *Journal of Environmental Planning and Management*, 62(14), 2529–2547.

[6] Zellner, M. (2024). Participatory modeling for collaborative landscape and environmental planning. From potential to realization.

Máis información

CoBlue en TIAS lab · tiaslab.uvigo.gal/case.html?id=coblue

Páxina do proxecto CoBlue · postgrowth-lab.uvigo.es/projects/coblue

CoBlue Co-production of Knowledge and Politics for a Just and Sustainable Blue Economy

Universidade Vigo

Citta FEUP University of Porto FCTUC University of Coimbra

Co-production of Knowledge and Politics for a Just and Sustainable Blue Economy

tiaslab.uvigo.gal

postgrowth-lab.uvigo.es/projects/coblue

TIASLab A living lab for public participation

POST-GROWTH INNOVATION LAB

Funded by the European Union

REINFORCING Grantee

XUNTA DE GALICIA | CONSELLERÍA DE EDUCACIÓN, CIENCIA, UNIVERSIDADES E FORMACIÓN PROFESIONAL